

Nincsenek nyertesek és vesztesek

Több mint kilencven százalék igennel szavazott az érvénytelen népszavazáson

● Az urnákhoz járuló választók csaknem 92 százaléka igennel voksolt Romániában a férfi és nő házasságán alapuló család fogalmának alkotmányba iktatásáról rendezett, de az alacsony részvétel miatt érvénytelenül zárult kétnapos népszavazáson – derült ki a központi választási bizottság (BEC) hétfőn közzétett részeredményeiből.

Nagyon kevesen látogattak el a szavazókörizetekbe

▲ FOTÓ: PINTI ATTILA

BÍRÓ BLANKA

A legalacsonyabb részvételt (8,5 százalékot) Kovászna megyéből jelentették: itt 15 500 választó járult az urnákhoz, közülük 2700-an voksoltak pótlistára, az „igenek” aránya 90,69 százalék volt. Hargita megyében a jogosultak 11,12 százaléka voksolt: a 30 ezer szavazó 91,9 százaléka támogatta az alkotmánymódosítást. A részvétel egyetlen megyében, az észak-kelet-romániai (bukovinai) Suceavában haladta meg a 30 százalékot: itt 185 ezer választó járult az urnákhoz, több mint 95 százaléka igennel voksolt arra, hogy a család „egy férfi és egy nő önkéntes elhatározásával létrehozott házasságon” alapuljon, meggátolandó az azonos neműek házasságkötésének legalizálását. A referendum

érvénytelensége nyomán a román alkotmány családról rendelkező szakaszában megmarad a nemsemleges „házaspárok” fogalom.

A család meghatározását az emberek nem tekintették olyan problémának, amit most alkotmánymódosítással meg kell oldani, ez lehet az

”

A referendum előtt mind a két oldal „hihetetlen módon manipulált”, butaságokkal riogattak, ézszerű érvelésre, korrekt racionális vitára nem volt lehetőség, ez is összezavarta az embereket.

egyik magyarázata a távolmaradásnak, a tanulság, hogy ennél sokkal fontosabb dolgokra kellene figyelnie az ország vezetésének, szögezte le

megkeresésünkre Kelemen Hunor. Az RMDSZ elnöke hangsúlyozta, a referendum előtt mind a két oldal „hihetetlen módon manipulált”, butaságokkal riogattak, ézszerű érvelésre, korrekt racionális vitára nem volt lehetőség, ez is összezavarta az embereket. Következésképpen részvételre biztatunk, ám mindenkinek a lelkiismeretére bízunk a döntést, hiszen az erdélyi magyarság opciói sokfélék, ebbe az is belefért, hogy a

szövetségben belül különböző érvelések elhangzottak” – mondta Kelemen Hunor.

El kell gondolkodni az eredményen, hiszen amikor amúgy is válságban van a család intézménye, a keresztény értékrend, az egyházakat, a közösség vezetőit is figyelmeztették a választópolgárok a távolmaradásukkal – mondta lapunknak Bíró Zsolt, a Magyar Polgári Párt elnöke. Meglátása szerint az érvénytelen népszavazás nem kérdőjelezi meg a család intézményét, vagy annak szerepét a társadalom felépítésében.

A társadalmi értékről mondott vélemény lehetősége nem mozgósította az embereket, mert az elmúlt 29 évben a politikum a „zsákmanó-elosztásra” szocializálta a választópolgárokat – mondta lapunknak Szilágyi Zsolt. Az Erdélyi Magyar Néppárt elnöke felidézte, hogy a kormány-

pártok rátelepedtek a referendumra, majd a „brüsszeli fenyegetés után, behúzták a kézféket”. Ugyanakkor a népszavazás során technikailag is rosszul tették fel a kérdést, ez sem ösztönözte a részvételt. Szilágyi Zsolt szerint, a magyar közösség nem érezte magáénak a kérdést, ennek a legjobb példája a Kovászna és Hargita megyei távolmaradás, az is zavaró lehetett számukra, hogy míg a történelmi egyházak, az MPP, és az EMNP egyértelmű igenre és részvételre mozgósított, az RMDSZ azt mondta, mindenki szavazzon ahogy akar.

Érdektelen maradt a szociális gondokkal küszködő lakosság

● Az ortodox egyház társadalmi befolyása, mozgósítási képessége távolról sem akkora, mint azt eddig a pártok, a politikai szereplők gondolták – lapunknak nyilatkozó elemzők szerint ezt is jelzi a népszavazáson tapasztalt alacsony részvételi arány.

PATAKY ISTVÁN

Barbu Mateescu szociológus úgy látja, a népszavazás témája – amely alapvetően az egyház és az állam közötti határvonalat firtatta – nem különösebben érdekes a lakosság többsége számára. Romániában továbbra sincs nagy kereslet a gyűlöletre, a befeketítő propagandára és a leegyszerűsített üzenetekre építő kampányokra – tette hozzá a Krónika megkeresésére a szakértő. Kiemelkedőnek nevezte ugyanakkor az „illiberális-ellenes” ellenzék és a nem kormányzati szervezetek szervezési, ellenőrzési kapacitását a

szavazási csalások megelőzését illetően. Azon kérdésünkre, hogy mennyire meglepő az alacsony részvétel, Mateescu megjegyezte: a felmérések alapján kétszer ekkora szavazási kedvre lehetett számítani. „Társadalmi megfelelési kényszerről beszélhetünk. A közvélemény-kutatók által megkérdezettek közül sokan azt a választ adták, amelyet helyesnek vélték, anélkül, hogy különösebben érdekelné őket a téma” – magyarázta a bukaresti születésű, de jelenleg Kolozsváron élő szociológus a felmérések adatai és a valós részvétel közötti különbségokat.

Ami az ortodox egyház társadalmi befolyását illeti, Barbu Mateescu

elmondta, a politikai-kulturális térben csak legenda az erős ráhatás. Ennek megtapasztalása a mostani referendumon valószínűleg sokkolta a pártokat. „A románok nagy többségének gazdasági és szociális jellegű gondjai vannak, úgy mint a jövedelmek, a munkalehetőségek,

”

A pártok nem fordítottak pénzt és erőforrást a mozgósításra, hiszen a szavazás nem a hatalom megszerzéséről vagy megtartásáról szólt.

ILLYÉS GERGELY POLITOLÓGUS

a hiányos egészségügyi rendszer, a gyenge oktatási rendszer. A lakosság egy kisebb része, maximum húsz százaléka pedig úgy érezte,

hogy a népszavazás témája szembe megy az általuk vallott, úgynevezett posztindusztriális értékekkel, ami toleranciát jelent mindenfajta kisebbséggel kapcsolatban. Míg az egyik társadalmi réteg egyszerűen mellőzte a referendumot, addig a másik bojkottálta azt” – összegezte

a népi konzultáció érvénytelenségének okát Barbu Mateescu.

Illyés Gergely politológus több okkal magyarázta az alacsony rész-

vételt. „Az emberek nem érzékelték a döntéskényszert, hiszen nem létezik olyan szándék ma Romániában, hogy legalizálják az azonos neműek házasságát. A pártok nem fordítottak pénzt és erőforrást a mozgósításra, hiszen a szavazás nem a hatalom megszerzéséről vagy megtartásáról szólt. Ráadásul a népszavazás témáját az elmúlt hetekben nem sikerült a politikai napirend legfontosabb témájává tenni. Az igazságügyi reform és a korrupcióellenes harc maradt a fő téma” – sorolta az okokat lapunk érdeklődésére az elemző. Arról is beszélt, hogy a referendum érvénytelensége megmutatta az ortodox egyház mozgósítási képességének határait, amit eddig túldimenzionáltak a politikai szereplők, a sajtó, a közvélemény és talán az egyház maga is. Úgy vélte, a magyar többségű megyék alacsony részvételi számai az ortodox egyház gyenge jelenlétével függnek össze.